

НАЦИОНАЛНО УЧИЛИЩЕ
ПО ИЗКУСТВАТА
"ПАНАЙОТ ПИПКОВ"

ул. „Св. Св. Кирил и Методий” № 33, 5800 гр. Плевен, п. к. 49
Директор: 064 823296; Зам.-директор: 064 823959; Гл. счетоводител: 064 820150
www.plevenartschool.com; info-2902107@edu.mon.bg

УТВЪРЖДАВАМ: Румен Тодоров
Директор на НУИ „Панайот Пипков“ - Плевен

ЕТИЧЕН КОДЕКС ЗА РАБОТА С ДЕЦА

УЧЕБНА 2026/2027 ГОДИНА

Приет по реда на чл. 175, ал. 1 ЗПУО и Правилника за дейността на училището от представители на педагогическия съвет, общественя съвет, настоятелството и ученическото самоуправление с Протокол № 1 / 11.09.2026 г.

Утвърден със Заповед № РД-15-1349 / 11.09.2026 г.

ВЪВЕДЕНИЕ

Кодексът определя професионалните етични задължения на всички работещи с деца в НУИ „Панайот Пипков“ – гр. Плевен. Отнася се до педагогическите специалисти, непедagogическия персонал и лицата, ангажирани с училищни дейности с деца. Допълва Етичния кодекс на училищната общност и се прилага при уроци, репетиции, концерти, изложби, конкурси, пътувания и електронно общуване.

Нормативна основа: [Закон за предучилищното и училищното образование](#) (ЗПУО); [Закон за закрила на детето](#); Закон за защита от дискриминация; Регламент (ЕС) 2016/679 и Закон за защита на личните данни; [Кодекс на труда](#); Наредба за приобщаващото образование; Наредба № 15 за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти. Прилагат се действащите редакции, относимите актове на Министерството на културата, училищните правила и [Механизмът на МОН за противодействие на тормоза и насилието](#). [Етичният кодекс на работещите с деца](#), утвърден от Националния съвет за закрила на детето, е етична основа, а не закон.

Раздел I

ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Работещите с деца изпълняват своите функции, като се ръководят от основните ценности и принципи:

Чл. 1. Детството е изключително важен период от живота на човека.

Чл. 2. Семейството е най-естествената среда за развитието на детето.

Чл. 3. Всяко дете притежава неповторима уникалност и стойност.

Чл. 4. На всяко дете е гарантирано правото на:

- свобода на изразяване на мнение;
- свобода на мисълта, съвестта и религия;
- формиране на собствени възгледи с право да ги изразява свободно.

Чл. 5. Всяко дете има право на закрила срещу нарушаващите неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие.

Чл. 6. Всяко дете има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие.

Чл. 7. Всяко дете и всяко семейство заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал.

Чл. 8. Във всички случаи да се защитават по най-добър начин интересите на детето.

Чл. 9. Всяко дете, попаднало в риск, има нужда от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация.

Чл. 10. Децата с изявени дарби се ползват от мерките за специална закрила.

Чл. 11. Работещите с деца притежават необходимата професионална компетентност и личностни, морални и социални качества.

Раздел II

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ДЕТЕТО

Чл. 12. Да основаваме практиката си на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всяко дете.

Чл. 13. Да разбираме и уважаваме уникалността на всяко дете.

Чл. 14. Да се съобразяваме със специфичната уязвимост на всяко дете.

Чл. 15. Да създаваме безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на детето.

Чл. 16. Да подкрепяме правото на детето на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.

Чл. 17. Да работим в най-добрия интерес за детето.

Чл. 18. Осигуряваме равни възможности за участие на децата с увреждания и с други индивидуални потребности, достъпна среда и необходимата подкрепа според компетентността си.

Чл. 19. Да не участваме в практики, които не зачитат достойнството на детето или са опасни и вредни за физическото и емоционално му здраве и развитие.

Чл. 20. Да не участваме в практики, които дискриминират по някакъв начин децата на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности, или на базата на статуса, поведението или убежденията на родители.

Чл. 21. Да познаваме симптомите на насилие над дете – физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване. Да познаваме и спазваме законите и процедурите, защитаващи детето от насилие.

Чл. 22. При данни, че дете се нуждае от закрила, уведомяваме незабавно дирекция „Социално подпомагане“, Държавната агенция за закрила на детето или МВР по чл. 7 от Закона за закрила на детето. При непосредствена опасност търсим спешна помощ на 112.

Чл. 23. Когато друго лице изкаже подозрения за малтретиране на дете, да му окажем пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на детето.

Чл. 24. Вътрешното уведомяване на директора и разглеждането от комисията не заместват и не отлагат законовото сигнализиране. Професионалната тайна не освобождава от това задължение. Предприемаме безопасни действия в рамките на компетентността си и съдействаме на органите за закрила.

Раздел III

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ СЕМЕЙСТВОТО

Чл. 25. Наша първостепенна отговорност е подпомагане семейството при отглеждането и възпитанието на децата.

Чл. 26. Зачитане достойнството на всяко семейство и неговата култура, обичаи, език и убеждения.

Чл. 27. Уважаване ценностите на семейството при отглеждане и възпитание на децата и правото му да взема решения за своите деца.

Чл. 28. Информираме семейството за решенията относно детето и го включваме в обсъждането им, освен когато законът изисква друго или уведомяването би застрашило детето; тогава действаме съгласувано с компетентния орган.

Чл. 29. Зачитане правото на семейството да бъде информирано за начина, по който се работи с детето.

Чл. 30. Информирание на родителите за изследователските проекти, включващи техните деца. Не позволяваме и не участваме в изследвания, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, образованието, развитието или благополучието на детето.

Чл.31. Да не използваме нашите отношения със семейството за лично облагодетелстване. Да не влизаме в отношения с членовете на семейството, които могат да навредят на ефективността на работата ни с детето.

Чл. 32. Пазим личния живот и поверителността на информацията за детето и семейството. Служебният обмен се ограничава до необходимите данни, законната цел и оправомощените лица.

Чл. 33. При обработване на лични данни спазваме Регламент (ЕС) 2016/679, националния закон и училищните правила. За разгласяване на сведения и данни за дете се спазва чл. 11а от Закона за закрила на детето, включително изискванията при навършени 14 години и при предприета мярка за закрила. Законовото сигнализиране не се поставя в зависимост от родителско съгласие.

Чл. 34. При конфликт в семейството служителите запазват безпристрастност и поставят безопасността и най-добрия интерес на детето на първо място. Информация се предоставя само на лицата с право да я получат и на компетентните органи, в необходимия обем и при съобразяване с приложимите съдебни актове и мерки за закрила. Не се разкриват данни само поради участие на дадено лице в семейния спор.

Раздел IV

ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С КОЛЕГИТЕ

Чл. 35. Изграждане и поддържане отношения на уважение, доверие, сътрудничество и колегиалност.

Чл. 36. Обмяна на информация и ресурси, които имат отношение към благополучието и закрилата на правата на детето.

Чл. 37. Утвърждаваме професионалния авторитет чрез отговорно поведение, обоснована обратна връзка и взаимопомощ. Колегиалността не оправдава прикриване на нарушение, възпрепятстване на проверка или натиск върху добросъвестно подал сигнал.

Раздел V

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ОБЩЕСТВОТО

Чл. 38. Предоставяне на висококачествени програми и услуги. Няма да предлагаме услуги, за които не притежаваме компетентност, квалификация или ресурси и правоспособност.

Чл. 39. Създаване на сигурна обществена среда, в която детето да получава адекватни здравни грижи, храна, подслон, възпитание и да живее без насилие.

Чл. 40. Подобряване на сътрудничеството между организациите, както и на интердисциплинарното взаимодействие между професиите, които имат отношение към благополучието на децата и семейството.

Чл. 41. Съдействие за повишаване степента на разбиране на децата и на техните нужди от обществото.

Чл. 42. Работа за популяризиране правата на децата, както и за повишаване чувствителността на обществото към нарушаването им.

Чл. 43. Работа в подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на децата и семействата им, и противопоставяне на тези, които го нарушават

Раздел VI

ПРОФЕСИОНАЛНИ ГРАНИЦИ В ОБУЧЕНИЕТО ПО ИЗКУСТВА

Чл. 44. При индивидуален урок се спазват утвърдените график, място и правила за достъп. Общуването е свързано с обучението и подкрепата на детето. Не се изисква пазене на тайни за поведението на възрастния и не се създават лични зависимости.

Чл. 45. Когато за демонстрация на инструментална, вокална, танцова или друга техника е необходим физически контакт, педагогът предварително обяснява целта и зачита личните граници и реакцията на детето. При дискомфорт прекратява контакта и използва друг подход. Интимен, сексуализиран или унизителен контакт е недопустим.

Чл. 46. Изискванията, репертоарът и натоварването се съобразяват с възрастта и индивидуалните възможности. Болка, преумора, тревожност и силен сценичен стрес не се пренебрегват. Подкрепата за талантиливи деца не се обвързва с унижение, натиск за резултати или жертване на здравето.

Чл. 47. При концерти, изложби, конкурси, репетиции и пътувания извън училището се спазват правилата за информиране на родителите, необходимите документи, придружаване, надзор, безопасен транспорт и реакция при инцидент. Отговорностите се уточняват предварително. Участието не се използва за лична облага на възрастния.

Чл. 48. Оценяването и подборът за изяви са обективни и обясними. Подаръци, дарения и услуги не могат да влияят върху решенията. При платено обучение и изпитни дейности се спазва чл. 220 ЗПУО; декларирането не отстранява законова забрана. Заинтересованият служител уведомява директора и се отстранява от решаването на конкретния случай по приложимия ред.

Раздел VII

ЕЛЕКТРОННО ОБЩУВАНЕ И ЗАПИСИ

Чл. 49. Учителите използват установените служебни канали и разумни граници на комуникацията. Не изпращат унизителни или неподходящи лични съобщения. Достъпът до онлайн уроци и учебни записи е ограничен до оправомощените участници; забраняват се нерегламентираното споделяне и публичното излагане на детето.

Чл. 50. Преди заснемане и публикуване се определят целта, необходимите съгласия и другите приложими законови условия. Отказът от незадължителна публичност не води до неблагоприятно отношение. За снимки, изпълнения и творби се зачитат и авторските и сродните права. Детски данни и поверителни материали не се предоставят на неразрешени външни платформи или системи с изкуствен интелект. Разрешаването на платформа от училището не замества необходимото правно основание и изискванията за защита на личните данни.

Раздел VIII

ДЕЙСТВИЯ ПРИ ПРИТЕСНЕНИЕ И СИГНАЛ

Чл. 51. Изслушваме детето спокойно, без обвинение, внушаващи въпроси и обещание за абсолютна тайна. Обясняваме на разбираем език, че ще потърсим помощ за неговата безопасност. Записваме точно съществените сведения и наблюдения, като разграничаваме фактите от предположенията.

Чл. 52. Първо осигуряваме непосредствената безопасност и действаме по чл. 22–24. Не провеждаме самостоятелно разследване вместо компетентните органи и не организираме принудителна среща или „помирение“ с предполагаемия извършител. При необходимост търсим психологическа и медицинска подкрепа.

Чл. 53. Информираме родителя, когато това е безопасно и допустимо. При съмнение, че родител или близък е източник на риск, съгласуваме уведомяването с органите за закрила. Ако сигналът засяга служител или член на комисията, той не участва в разглеждането му.

Чл. 54. Предоставяме необходимата информация на компетентните органи, съдействаме за подкрепата на детето и следим за нов риск. Не допускаме отмъщение, обвиняване или изолиране на детето и на добросъвестно подалите сигнал. Данни за риск се оценяват и при анонимно или непълно съобщение.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Кодексът се прилага във всички училищни дейности с деца. Етичните случаи се разглеждат по реда на Етичния кодекс на училищната общност, без да се отлага закрилата на детето. Председателят на изготвящата комисия качва подготовения документ в Teams, екип „Училищни правилници“.

§ 2. Етичните правила подпомагат отговорното поведение и справедливото разглеждане на случаи. Те не отменят законови права, задължения, процедури или компетентности.

§ 3. Работещите се запознават с документа по установения в училището ред. Новопостъпилите се запознават при постъпване. Поверителните материали по конкретни случаи се съхраняват отделно от общодостъпните училищни документи.

§ 4. Кодексът се прилага след надлежното му приемане и утвърждаване. Актуализира се при нормативни промени и установена необходимост, по същия приложим ред.